

ALLMÄNNA LEVERANSBESTÄMMELSER FÖR ÅKERINÄRINGEN
ATT GÄLLA, NÄR INTE ANNAT SKRIFTLIGEN ÖVERENSKOMMITS, MELLAN BESTÄLLARE OCH
TRANSPORTFÖRETAG (NEDAN KALLAT ÅKERI)

1. OMFATTNING

- 1.1. **Giltighet**
1.1.1. Bestämmelserna gäller vid avtal om vägtransport av gods, som lämpligen kan befordras med vägfordon eller annan användning av vägfordon.
1.2. Ansvar för transporterat gods framgår av Svenska Åkeriförbundets, SÅ, vid varje tidpunkt gällande ansvarsbestämmelser (se omständede sida).
1.3. **Vissa undantag**
1.3.1. Följande godsslag mottages till befördan endast efter särskild överenskommelse:
Farligt gods såsom explosiva och brandfarliga fasta och flytande ämnen, komprimerade, kondenserade eller under tryck lösta gaser, oxiderande ämnen, gifter, frätande ämnen, vämjeligt eller eljest hälso- eller miljöfarligt gods.
Flyttgods, levande djur, gods känsligt för kyla och värme, gods eller föremål som ej lämpligen kan samlas med annat gods, starkt luktande ämnen, föremål högre än två meter eller längre än fem meter eller bredare än som lagligen medges för fordonet.
1.3.2. För fordon med speciell utrustning eller för speciell användning av fordon kan särskilda bestämmelser gälla.

2. UTFÖRANDE

- 2.1. **Beräkning av väglängd**
2.1.1. Med transportavstånd förstås längden av kortaste lämpliga väg mellan platsen för första pålastning och platsen där lossningen avslutas.
2.1.2. Med körsträcka förstås längden av kortaste lämpliga väg som fordon har att tillryggelägga i anledning av uppdraget.
2.1.3. Vid rundtur likställs transportavstånd jämte framkörningsavstånd med halv körsträcka.
2.1.4. Med framkörningsavstånd förstås längden av kortaste lämpliga väg från uppställningsplatsen till platsen för första pålastningen.
2.1.5. Med återkörningsavstånd förstås längden av kortaste lämpliga väg från platsen där lossningen avslutas till uppställningsplatsen eller till platsen för första lastningen för nytt uppdrag.
2.2. **Lastnings- och lossningsförhållanden**
2.2.1. Beställaren svarar, i den mån det ankommer på honom, för att lastning och lossning samt körning utanför allmänna vägnätet av för uppdraget överenskommet fordon kan ske obehindrat. Det åligger i övrigt åkeriet att skaffa sig erforderlig kännedom om förhållanden av betydelse för transportens genomförande. Vid behov skall genom beställarens försorg lastnings/lossningshjälp lämnas.
2.2.2. I möjligaste mån skall godset lossas på anvisad plats, skyddat för väder och yttre faktorer av betydelse för godsets tillstånd.
2.2.3. Åkeriet har rätt till kvitto på lossad mängd gods, om inte annat avtalats.
2.3. **Ändringar och tillägsarbeten**
2.3.1. Beställaren skall snarast meddela önskade ändringar eller tillägsarbeten i beställningen. Sådana ändringar skall om möjligt antecknas på frakthandling.
2.3.2. Åkeriet är berättigat till befogad ersättning på grund av ändringar eller tillägsarbeten enligt p. 2.3.1.

3. ORGANISATION

- 3.1. **Fordon**
3.1.1. Fordon tillhandahålls såvitt möjligt i storleksklass och med utrustning som uppdraget kräver.
3.2. **Personal**
3.2.1. Beställt fordon förutsättes vara bemannat med en person (föraren).
3.2.2. Extra personal ställes till förfogande efter beställning.

4. TIDER

- 4.1. **Beräkning av tid**
4.1.1. All tidsberäkning grundas på den tid, som åtgår från den tidpunkt, då fordon igångsättes mot av beställaren angiven plats, och till den tidpunkt, då fordon efter avslutat uppdrag återförts till garage eller uppställningsplats eller dessförinnan tagits i anspråk för nytt uppdrag.
4.1.2. Tidsåtgången avrundas uppåt till närmaste hel eller halv timme, dock debiteras lägst en timme.

5. ANSVAR

- 5.1. **Uppgifter om godset**
5.1.1. Beställaren ansvarar för att av honom lämnade uppgifter om godsets innehåll, egenskap och vikt är korrekta i den mån dessa uppgifter är av betydelse för fraktprisberäkning eller åkeriets ansvar mot tredje man eller ansvar till följd av gällande trafiklagstiftning och lag om överlastavgift. Sådan uppgift skall på begäran lämnas skriftligt av därtill behörig person.
För farligt gods gäller enligt lag särskilda bestämmelser om uppgiftsskyldighet, märkning av gods m m. (Jfr p. 1.3.1)
5.1.2. Åkeriet ansvarar för att erforderligt trafikillstånd för godsbefördan finnes.
5.2. **Försening och hinder**
5.2.1. Bedömer åkeriet att uppdraget inte kan medhinnas inom överenskommen tid, skall beställaren snarast underrättas härom.
5.3. **Försäkringar**
5.3.1. Åkeriet ansvarar för att försäkring tecknats beträffande skada på godset till av SÅ godkända försäkringsvillkor.
5.3.2. Beställaren svarar för ytterligare försäkring av godset.

6. EKONOMI OCH BETALNINGSVILLKOR

- 6.1. **Ersättning**
6.1.1. Debitering för uppdrag göres, såvida annan överenskommelse inte träffats, enligt endera:
6.1.1.1. timtariff enligt vilken avgiften beräknas efter den tid, under vilken bil jämte en förare står till beställarens förfogande eller
6.1.1.2. kombinerad tariff enligt vilken avgiften för varje uppdrag beräknas genom summering av dels en tidsavgift för den tid som åtgår för uppdraget, dels en sträckavgift, beroende av transportavståndet, eller
6.1.1.3. pris per enhet som kan vara ton, m³, lass el dyl.
6.1.2. Mervärdesskatt tillkommer enligt lag.
6.1.3. Transportpris beräknas för fordon i den storleksklass som uppdraget kräver. Användes större fordon och har beställaren i förväg godkänt detta förhållande, debiteras ersättning för tillhandahållet fordon.
6.1.4. För beställd extra personal (utöver förare) debiteras särskild ersättning.
6.1.5. Obekvämlighetstillägg och traktamenten debiteras särskilt.
6.1.6. Övertidsersättning debiteras för tid utanför normalt förlagd arbetstid.
6.1.7. För väntetid, som ej orsakats av åkeriet eller någon däri anställd eller fel på fordon, debiteras väntetidsersättning.
6.1.8. Extra avgifter såsom färje-, bro-, tipp- och liknande avgifter vilka föranleds av uppdraget, debiteras beställaren.
6.1.9. Vid uppdrag av längre varaktighet än sex månader skall överenskomna ersättningar justeras enligt för uppdraget tillämpligt index.
6.2. **Betalning**
6.2.1. Betalning sker, såvida inte annat överenskommes, mot åkeriets faktura, senast på därå angiven förfalldag.
6.2.2. Accept eller annan förbindelse anses inte som betalning, förrän den är helt inlöst.
6.2.3. Förfalldagen är på fakturan angiven sista betalningsdag eller dag, som inträffar 10 dagar efter i fakturan angivet datum (fakturadagen) om ej annat överenskommes.
6.2.4. Faktureringsavgift tillkommer om annat inte överenskommes.
6.3. **Dröjsmålsränta**
6.3.1. Ränta beräknas för år enligt en räntefot som motsvarar det av riksbanken från tid till annan fastställda diskontot som gäller från förfalldagen med ett tillägg av 10 procent, dock lägst 15 kronor. Vid dröjsmål över trettio dagar är tillägget dock 15 procent, räknat från förfalldagen.
6.4. **Reklamation**
6.4.1. Reklamation gentemot åkeriet eller av detta ombesörjt uppdrag göres snarast och antecknas om möjligt på åkeriets exemplar av frakthandling. Reklamation skall ske senast inom den tid som anges i SÅ vid varje tidpunkt gällande ansvarsbestämmelser.
6.5. **Kreditprövning**
Betalningsvillkor enligt 6.2 förutsätter sedvanlig kreditprövning från åkeriets sida. Åkeriet förbehåller sig rätten att som villkor för kredit kräva säkerhet t ex i form av bankgaranti.

7. HÄVANDE

7.1.1 Följande omständigheter skall anses medföra rätt att häva transportavtal, därest de inträffar sedan avtalet slutits och hindrar dess fullgörande: arbetskonflikt, dock inte strejk eller blockad till följd av att endera parten inte fullgjort sina skyldigheter gentemot anställd, och varje annan omständighet såsom eldsvåda, krig, mobilisering eller oförutsedda militärinkallelser av motsvarande omfattning, rekvisition, beslag, valutarestriktioner, uppror och upplopp, vägvästängning, trafikförbud eller trafikinskränkning som berör uppdraget, bristande tillgång på drivmedel samt fel i leveranser från underleverantörer eller förseningar av sådana leveranser till följd av sådan omständighet, som avses i denna punkt, när parterna inte kan råda över dylik omständighet.

7.1.2 Det åligger part, som önskar återropa sådan omständighet, som avses i p. 7.1.1, att utan uppskov skriftligen underrätta den andra parten om uppkomsten därav liksom om dess upphörande.

7.1.3 Om beställaren avbryter successiv betalning, i de fall sådan överenskommits, äger åkeriet att efter skriftligt meddelande till beställaren häva avtal och av denne erhålla ersättning för uppkommen skada.

7.1.4 För transportavtal som beräknas få längre varaktighet än tolv månader gäller med hänsyn till arbetstrygghet en ömsesidig uppsägningstid av sex månader.

8 TVIST

8.1 Tvist i anledning av avtal vartill dessa bestämmelser fogats avgöres av allmän domstol när inte parterna enas om annat.

ANSVAR FÖR GODS

Svenska åkeriförbundets, SÅ, ANSVARSBESTÄMMELSER (1986-01-01) FÖR medlemmar som försäkrat sitt transportansvar till av SÅ godkända försäkringsvillkor.

TILLÄMPNINGSSOMRÅDE M M

§ 1 Dessa bestämmelser gäller för godsbefordran med vägfordon dels inom Sverige (inrikes transport), dels i trafik med Danmark, Finland och Norge (internordisk transport).

I internordisk transport inbegripes befordran inom Sverige av gods som ankommer till eller utföres från landet.

Bestämmelserna omfattar ej begravningstransporter, befordran av post samt lagring av gods. För bohagsflyttning under utökat ansvar gäller särskilda av SÅ antagna bestämmelser.

För förhållande som ej framgår av dessa bestämmelser hänvisas för inrikes transport till "Lag om inrikes vägtransport", SFS 1974:610 och för internordisk transport till "CMR-lagen", SFS 1969:91.

FRAKTFÖRARENS ANSVAR

A Inrikes transport

§ 2 Fraktföraren är ansvarig enligt nedan om gods går förlorat, minskas, skadas eller till följd av dröjsmål sedan godset mottagits till befordran men innan det avlämnats till mottagaren eller ställts till hans förfogande på bestämmelseorten.

§ 3 Har gods förlorats, minskats eller skadats beräknas ersättning efter godsets värde på den ort och vid den tid detsamma mottogs till befordran.

§ 4 Fraktförarens ansvarighet är begränsad till 150 kronor för kilo av det förlorade eller skadade godsets bruttovikt. Därjämte ersättes frakt och andra utlägg i samband med befordringen till den del som belöper på det förlorade eller skadade godset.

§ 5 Fraktförarens ansvarighet för skada till följd av dröjsmål med godsets utlämnande är begränsad till fraktens belopp.

Dröjsmål anses föreligga när godset ej utlämnats inom avtalad tid eller eljest när befordringstiden överskrider vad som skäligen bör medges en omsorgsfull fraktförare för sådan transport som dröjsmålet avser. Har gods icke utlämnats inom 30 dagar efter utgången av avtalad tid eller, om särskild tid ej avtalats, inom 60 dagar från det att godset mottogs till befordran, får den som har rätt att få ut godset begära ersättning som om godset gått förlorat.

§ 6 För annan indirekt skada än dröjsmål är fraktföraren ej ansvarig. Fraktföraren ansvarar därför ej för följdskador som stillestånd, förlorad handelsvinst eller annan ekonomisk skada.

§ 7 Fraktförarens ansvar enligt dessa bestämmelser får minskas genom särskild överenskommelse, endast om godsets eller befordringens ovanli-

ga art eller andra särskilda omständigheter gör det skäligt.

BEGRÄNSNING I FRAKTFÖRARENS ANSVAR

§ 8 Fraktföraren ansvarar ej för förlust, minskning, skada eller dröjsmål av följande orsaker:

- fel eller försummelse av avsändare, mottagare eller deras ställföreträdare,
  - förhållande som fraktföraren ej kunnat undvika och vars följderna han ej kunnat förebygga.
- § 9 Fraktföraren är vidare fri från ansvarighet, om förlust, minskning eller skada härrör av sådan särskild risk som är förbunden med:
- användning av öppna otäckta fordon, när sådan sker enligt överenskommelse,
  - godsets bristfälliga beskaffenhet,
  - felande eller bristfälligt emballage,
  - ofullständig eller felaktig märkning eller numrering,
  - handhavande, lastning, stuvning eller lossning som ombesörjts av avsändare eller mottagare eller annan för deras räkning,
  - godsets egen naturliga beskaffenhet att lätt fördäras eller minskas, exempelvis genom bräckning, läckning, förruttelse, rost, jäsnings-, avdunstning eller normalt svinn,
  - godsets känslighet för kyla, värme eller fukt, såvida ej avtal träffats om temperaturreglad transport och fraktföraren ej brustit i omsorg,
  - befordran av levande djur, såvida fraktföraren ej brustit i omsorg.

B Internordisk transport

§ 10 Fraktföraren ansvarar enligt §§ 2-6 och 8-9 dock att ansvarssumman per kilogram brutto av det förlorade eller skadade godsets vikt utgör ca 70 kronor enligt CMR-lagen (SFS 1969:91).

FARLIGT GODS

§ 11 Om s k farligt gods avlämnas för befordran, är avsändaren ansvarig för att fraktföraren noga underrättas om vari faran består och när så krävs om de försiktighetsmått som skall vidtagas. Eljest får fraktföraren utan ersättningsskyldighet vidta så ingripande åtgärder som behövs för farans avväjande, inbegripet exempelvis lossning eller förstöring av godset.

Avsändaren är skyldig att ersätta fraktföraren för sådan kostnad och skada som uppkommer till följd av godsets avlämnande eller befordran. Med farligt gods förstås bland annat radioaktiva,

explosiva, lättantändliga, frätande och ohälsosamma föremål och ämnen, gifter, flytande gaser m m, oavsett mängd, som kan medföra fara för omgivningen.

AVSÄNDARENS ANSVAR

§ 12 Är godset bristfälligt förpackat, märkt eller deklarerat och uppkommer kostnad till följd därav eller skada på person, egendom, miljö, fordon, utrustning eller annat gods, svarar avsändaren mot fraktföraren för skadan eller kostnaden, om fraktföraren ej vid mottagandet bort inse bristfälligheten och gjort därav betingat förbehåll.

§ 13 Uppkommer hinder, som ej beror av fraktföraren, för transportens utförande på avtalat sätt, och inhämtas anvisning från avsändaren, har fraktföraren rätt till ersättning för härav föranledda kostnader.

§ 14 Avsändaren är även ansvarig för kostnad och skada som förorsakas fraktföraren till följd av annan oriktig eller ofullständig uppgift om godset (t ex dess vikt), om fraktföraren ej vid mottagandet bort inse detta och gjort därav betingat förbehåll.

REKLAMATION OCH PRESKRIPTION

§ 15 Anmärkning mot fraktföraren skall vid äventyr av talans förlust framställas utan oskäligt uppehåll. Denna bör vid synlig minskning eller skada framställas genast vid godsets mottagande och eljest inom 7 dagar från mottagandet.

§ 16 Talan mot fraktföraren skall väckas inom ett år.

Tiden räknas:

- vid minskning, skada eller dröjsmål från dagen då godset utlämnades till mottagaren,
- vid förlust från trettonde dagen efter utgången av avtalad tid för utlämnande eller eljest från sextionde dagen efter det fraktföraren mottog godset till befordran.

Har tiden för talan försuttits får fordran ej heller göras gällande på annat sätt, såsom genom genkärromål eller yrkande om kvitning.

Vid internordisk transport utgår ersättning på grund av dröjsmål endast om skriftlig anmärkning blivit avsend till fraktföraren inom 21 dagar från den dag, då godset ställdes till mottagarens förfogande.

FÖRSÄKRING

§ 17 Fraktföraren har försäkrat sitt ansvar med de begränsningar och självrisker, som framgår av försäkringsvillkoren.